EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 26.2.2015
COM(2015) 85 final

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN KESKUSPANKILLE JA EURORYHMÄLLE

Talouspolitiikan EU-ohjausjakso 2015: Kasvun haasteiden arviointi, makrotalouden epätasapainotilojen ehkäisy ja korjaaminen sekä asetuksen (EU) N:o 1176/2011 nojalla tehtävien perusteellisten tarkastelujen tulokset

{SWD(2015) 20 final - SWD(2015) 47 final}

1. TAUSTA

Ensimmäistä kertaa vuoden 2007 jälkeen Euroopan unionin jäsenvaltioiden talouksien odotetaan vuonna 2015 kääntyvän jälleen kasvuun[1]. Talouden toimeliaisuuden ennakoidaan vilkastuvan kohtuullisessa määrin sekä koko EU:ssa että euroalueella ja kiihtyvän edelleen vuonna 2016. Tilanteen parantumista tukee öljyn hinnan halpeneminen, euron heikentyminen ja Euroopan keskuspankin epätavanomaiset toimet, erityisesti sen laajennettu arvopapereiden osto-ohjelma. Reaalitalouden vahvistumista edistänevät myös komission laatiman Euroopan investointiohjelman[2] nopea toteutus ja sen mukanaan tuoma luottamuksen lisääntyminen. Elpyminen on kuitenkin edelleen haurasta, inflaatio pysyy hyvin alhaisena ja useissa jäsenvaltiossa vuosikausia jatkuneen hitaan tai kokonaan toteutumatta jääneen kasvun sosiaaliset seuraukset ovat edelleen vakavia.

Ennakoitu talouden kasvu ei lyhyellä aikavälillä ole tarpeeksi vahvaa, jotta se tehostaisi merkittävästi uusien työpaikkojen syntymistä. Vaikka työttömyysasteen arvioidaankin vuoden 2015 aikana alenevan 9,8 prosenttiin koko EU:ssa ja 11,2 prosenttiin euroalueella, se on kuitenkin edelleen tasolla, jota ei voida hyväksyä. Joissakin jäsenvaltioissa tilanne on vielä huomattavasti pahempi. Nuorisotyöttömyys on aivan liian korkeaa, ja puolet kaikista työttömistä on ollut työttömänä yli vuoden ajan. Samanaikaisesti on rohkaisevaa havaita, että useissa maissa viime vuosina toteutetut työmarkkinauudistukset alkavat kantaa hedelmää ja edistävät työttömyyden alenemista edelleen vuonna 2016.

Julkisen talouden alijäämien supistuminen jatkuu, ja julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen odotetaan laskevan EU:ssa tänä vuonna 2,6 prosenttiin (euroalueella 2,2 prosenttiin) ja ensi vuonna 2,2 prosenttiin (euroalueella 1,9 prosenttiin). Koko EU:ssa julkisen velan odotetaan olleen vuonna 2014 korkeimmillaan suhteessa BKT:hen, 88,4 prosentissa. Euroalueella velkasuhde saavuttanee tänä vuonna huippunsa eli 94,4 prosenttia ennen kuin se kääntyy laskuun.

Kansainvälinen kehitys lisää epävarmuutta talouden näkymistä. Tähän kuuluu muun muassa volatiliteetti perushyödykkeiden ja energian hinnoissa sekä valuuttakursseissa ja rahoitusmarkkinoilla, geopoliittisten jännitteiden jatkuminen Euroopan lähialueilla ja talouden toimeliaisuuden vähentyminen nousevan talouden maissa.

Komissio esitteli vuotuisessa kasvuselvityksessään 2015[3] uuden työllisyys- ja kasvustrategian, joka perustuu kolmeen toisiaan tukevaan pilariin:

i) koordinoitu tuki investoinneille

ii) entistä vahvempi sitoutuminen rakenneuudistuksiin

iii) vastuullisen finanssipolitiikan harjoittaminen.

Lisäksi komissio ilmoitti aikovansa yksinkertaistaa ja vahvistaa talouspolitiikan EU-ohjausjaksoa, jotta prosessista saadaan avoimempi, lisätään sitoutuneisuutta siihen, parannetaan sen tuloksellisuutta ja toteutusta kaikilla tasoilla.

Tämän uuden lähestymistavan mukaisesti on laadittu maaraportit kustakin jäsenvaltiosta[4] ja euroalueesta[5]. Niissä arvioidaan kunkin jäsenvaltion edistymistä vuosia 2014–2015

[1] Euroopan komissio, talven talousennuste, 5.2.2015.
[2] COM(2014) 903. 26.11.2014.
[3] COM(2014) 902, 28.11.2014.

koskevissa maakohtaisissa suosituksissa[6] mainittujen ongelmien ratkaisemisessa. Lisäksi 16 jäsenvaltion osalta niihin sisältyy makrotalouden epätasapainoja koskevan menettelyn edellyttämän perusteellisen tarkastelun tulokset[7]. Komissio ehdottaa tämän analyysin perusteella, että joidenkin jäsenvaltioiden tilannetta koskevaa arviota makrotalouden epätasapainoja koskevassa menettelyssä muutetaan.

Tänään esitettävässä paketissa tarkastellaan myös jäsenvaltioiden julkisen talouden tilannetta komission uusimman talousennusteen perusteella. Joidenkin jäsenvaltioiden osalta komissio ottaa kantaa vakaus- ja kasvusopimukseen perustuviin jatkotoimiin. Tämä arviointi pohjautuu viime marraskuussa annettuihin komission lausuntoihin euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2015 alustavista talousarviosuunnitelmista[8] sekä komission äskettäin antamaan ohjeistukseen sen varmistamisesta, että yhteisellä finanssipoliittisella kehyksellä voidaan tukea EU:n työllisyys ja kasvustrategiaa[9].

2. EU:N TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEN JATKAMINEN

Talous- ja finanssikriisin jälkimainingeissa ollaan useissa jäsenvaltioissa korjaamassa makrotalouden epätasapainotiloja, mutta osassa niistä tähän liittyy edelleen suuria riskejä. Erityisesti suuret ulkoiset vastuut tekevät velallismaista haavoittuvia, eikä vaihtotaseen paraneminen aina riitä tasapainottamaan ulkomaanvelkaa. Vaikka hintakilpailukyvyn heikkeneminen kriisiä edeltäneeseen tasoon verrattuna on saatu useissa velallismaissa osittain korjattua, viennin kasvun lujittaminen pysyy edelleen kiireellisenä prioriteettina potentiaalisen kasvun vahvistamisessa. Samaan aikaan vaihtotaseen ylijäämä on joissakin toisissa maissa edelleen korkea. Tämä kertoo jatkuvasti heikosta kotimaisesta kysynnästä, joka ilmenee erityisesti yksityisen ja julkisen sektorin investointien vähäisyytenä.

Useat maat ovat haavoittuvassa asemassa yksityisen ja julkisen sektorin suuren velkaantuneisuuden vuoksi. Velkaantumisen vähentäminen supistaa kasvua, ja alhainen inflaatio vaikeuttaa velkasuhteen pienentämistä. Työttömyysaste, erityisesti nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys, on edelleen korkealla tasolla. Yhdistettynä köyhyyden lisääntymiseen monissa maissa se on johtanut erittäin kielteiseen sosiaaliseen kehitykseen. Tämä on vaikuttanut kielteisesti myös kasvunäkymiin. Maissa, joissa on kova tarve vähentää velkaantumista, tarvitaan rakenneuudistuksia kasvupotentiaalin lisäämiseksi.

Alhainen inflaatio ja heikko kysyntä ovat vaarassa jarruttaa elpymistä erityisesti euroalueella. Euroalueen suurimpien talouksien kehityksellä on suuri vaikutus kaikkialla EU:ssa. Erityisesti Ranskan ja Italian on tarpeen pyrkiä löytämään ratkaisuja kasvun pullonkauloihin nopeuttamalla rakenneuudistuksia. Samaan aikaan Saksalla on säästöylijäämää, jolla voitaisiin tukea kipeästi tarvittavia investointeja infrastruktuurin uudenaikaistamiseen ja kehittämiseen. Tämän vuoksi euroalueella tarvitaan sopiva yhdistelmä politiikkatoimia

---

[4] Kreikka muodostaa poikkeuksen – sitä koskeva raportti julkaistaan myöhemmin. Siinä otetaan huomioon jatkotoimet, jotka on toteutettava euroryhmän 20. ja 24. helmikuuta 2015 antamien lausuntojen johdosta.

[5] Komission yksiköt ovat tehneet analyysin, joka on saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_en.htm

[6] Niiden jäsenvaltioiden osalta, joilla on makrotalouden sopeutusohjelma, raportissa käsitellään uudistusten toteutuksen edistymistä.

[7] Jäsenvaltiot, joista on laadittu perusteellinen tarkastelu, on lueteltu varoitusmekanismia koskevassa komission kertomuksessa 2015 (COM(2014) 904, 28.11.2014).

[8] COM(2014) 907, 28.11.2014.

[9] Komission tiedonanto ”Vakaus- ja kasvusopimukseen sisältyvän jouston mahdollisimman tehokas hyödyntäminen”, COM(2015) 12, 13.1.2015.

luottamuksen lisäämiseksi, tasapainottamisen edistämiseksi ja elpymisen lujittamiseksi. Tällaiset politiikkatoimet tukisivat myös EKP:n rahapoliittisia toimia ja edistäisivät hintavakauden palauttamista tilanteessa, jossa inflaatio on hyvin alhaisella tasolla.

Laatikko 1. Makrotalouden epätasapainoja koskevaan menettelyyn perustuvat päivitykset

Komissio ilmoitti marraskuussa 2014 julkaistussa varoitusmekanismia koskevassa kertomuksessa vuodeksi 2015, että 16 jäsenvaltion tilanteesta laaditaan perusteellinen tarkastelu. Nämä maat ovat Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Irlanti, Italia, Kroatia, Portugali, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovenia, Suomi, Unkari ja Yhdistynyt kuningaskunta.[10]

Näiden perusteellisten tarkastelujen tarkoituksena on arvioida makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn yhteydessä, onko näissä jäsenvaltioissa epätasapainotiloja tai liiallisia epätasapainotiloja[11]*. Perusteellisissa tarkasteluissa käsitellään esimerkiksi jäsenvaltion maksutaseen, säästöjen ja investointien, efektiivisten valuuttakurssien ja vientimarkkinaosuuksien, kustannuskilpailukyvyn ja reaalisen kilpailukyvyn, tuottavuuden, yksityisen ja julkisen velan, asuntojen hintojen, luottovirtojen, rahoitusjärjestelmien, työttömyyden ja muiden muuttujien kehitystä. Epätasapainotilojen taustatekijät ja niistä johtuvat riskit vaihtelevat taloudesta toiseen. Lisäksi perusteellisissa tarkasteluissa otetaan huomioon makrotalouden epätasapainotilojen vaikutus euroalueella ja mahdolliset politiikkahaasteet koko euroalueen kannalta.*

Komission yksiköt ovat viime marraskuusta lähtien pitäneet tiiviisti yhteyttä kansallisten hallintojen asiantuntijoihin tarkastellakseen uusimpia tietoja. Perusteelliset tarkastelut julkaistaan tämän tiedonannon rinnalla osana maaraportteja. Lisäksi tämän tiedonannon liitteissä 1 ja 3 esitetään katsaus kunkin jäsenvaltion tilanteeseen.

Pääasialliset havainnot voidaan tiivistää seuraavasti:

- ***Bulgarian**, **Italian**, **Kroatian**, **Portugalin** ja **Ranskan** katsotaan olevan tilanteessa, jossa niillä on **liiallisia epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa**. Tähän kuuluu muun muassa säännöllinen kaikkien jäsenvaltioiden suorittama edistymisen tarkastelu asianomaisissa komiteoissa EU:n tasolla:*
  - *Kroatian ja Ranskan kohdalla epätasapainotilojen vaara on kasvanut huomattavasti. Ranskan osalta tämä merkitsee sitä, että sen tilannetta koskevaa arviota nostetaan menettelyssä seuraavaan luokkaan. Komissio aikoo ottaa huomioon kansallisten uudistusohjelmien kunnianhimoisuuden ja muut siihen mennessä esitetyt sitoumukset, kun se pohtii toukokuussa, suosittaako se neuvostolle, että tämä antaisi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 7 artiklan 2 kohdan mukaisia suosituksia, joissa todetaan liiallisen epätasapainon olemassaolo ja suositellaan, että asianomainen jäsenvaltio toteuttaa korjaavia toimia, jotka määritellään korjaussuunnitelmassa.*
  - *Italian osalta epätasapainotilat ovat edelleen liiallisia ja vaativat määrätietoisia politiikkatoimia ja käynnissä olevien ja suunniteltujen uudistusten erityisseurantaa.*
  - *Bulgarian ja Portugalin tilanteen vuoksi komissio toteuttaa neuvoston suosittelemiin politiikkatoimiin kohdistuvaa erityisseurantaa.*
- ***Espanjalla, Irlannilla ja Slovenialla** katsotaan olevan **epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa**:*
  - *Espanjassa ja Irlannissa erityisseuranta perustuu ohjelman jälkeiseen valvontaan.*
  - *Komissio katsoo, että Sloveniassa on viime vuoden aikana toteutettu huomattavia sopeuttamistoimia. Vaikka tällä perusteella voidaan todeta, että epätasapaino ei ole enää liiallinen, komissio korostaa, että huomattavia riskejä on edelleen olemassa.*
- ***Saksalla ja Unkarilla** katsotaan olevan **epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja seurantaa**. Saksan osalta komissio katsoo, ettei viime kerralla todettuun*

[10] Parhaillaan rahoitustukea saavien Kreikan ja Kyproksen epätasapainotiloja ja korjaavia toimenpiteitä on seurattu näitä maita koskevien ohjelmien yhteydessä.

[11] Näin tällä tiedonannolla täytetään asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan 1 kohdassa ja 7 artiklan 1 kohdassa säädetyt vaatimukset, joiden mukaan komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja euroryhmälle perusteellisten tarkastelujen tuloksista. Makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä tarkoitetut epätasapainotilat ovat suuntauksia, jotka johtavat jäsenvaltion, rahaliiton tai koko unionin talouden toimintaa haittaavaan kehitykseen; ’liiallinen epätasapaino’ tarkoittaa vakavaa epätasapainoa, kuten epätasapainoa, joka voi vaarantaa talous- ja rahaliiton moitteettoman toiminnan.

epätasapainokehitykseen ole saatu aikaan tuntuvaa parannusta ja että politiikkatoimet ovat toistaiseksi olleet riittämättömiä.[12] *Unkarin osalta komissio katsoo, ettei tilanne ole parantunut tuntuvasti.*

- ***Alankomaiden, Belgian**, **Romanian**, **Ruotsin**, **Suomen** ja **Yhdistyneen kuningaskunnan** katsotaan olevan **epätasapainotilanteessa**, joka **edellyttää politiikkatoimia ja seurantaa**.*

Perusteellisten tarkastelujen tulokset otetaan huomioon talouspolitiikan EU-ohjausjakson seuraavissa vaiheissa, kuten jäljempänä selostetaan. Euroalueen jäsenvaltioiden osalta komissio toteuttaa neuvoston suosittelemia toimenpiteitä koskevaa erityisseurantaa ja on yhteydessä kansalliseen hallintoon jatkotoimista huolehtimiseksi.

3. JÄSENVALTIOIDEN TOIMET TÄRKEIMPIIN HAASTEISIIN VASTAAMISEKSI

Maaraporteista käy ilmi, että jäsenvaltiot ovat toteuttaneet vaihtelevassa määrin toimia maakohtaisissa suosituksissa määritettyjen ongelmien ratkaisemiseksi. Toisaalta ne osoittavat myös, että suositukset ovat keskeisellä sijalla kotimaan poliittisella asialistalla jäsenvaltioissa, joissa haasteet ovat suurimmat. Kuten tämän tiedonannon liitteestä 2 ilmenee, useimmissa tapauksissa on näkyvissä merkkejä edistymisestä vuosia 2014–2015 koskevien suositusten täytäntöönpanon käynnistämisessä. Edistymistä on kuitenkin arvioitava myös laadullisesti ottaen huomioon, minkälaisia haasteita kuhunkin jäsenvaltioon ja EU:hun kokonaisuudessaan kohdistuu.

Tämä osoittaa selvästi sen, että jos EU:n uudet talousohjausjärjestelyt pannaan asianmukaisesti täytäntöön kaikilla tasoilla, ne ovat ratkaisevan tärkeitä määritettäessä kansallisen tason ensisijaisia toiminta-aloja, joissa näkyy jäsenvaltioiden välinen tiivis keskinäinen riippuvuus. Selkeitä merkkejä tilanteen paranemisesta on näkyvissä jäsenvaltioissa, jotka ovat toteuttaneet uudistuksia. Rakenneuudistusten, investointien ja vastuullisen finanssipolitiikan yhdistäminen (vuotuisessa kasvuselvityksessä 2015 mainittu näiden tekijöiden hyödyllinen yhteisvaikutus) ja voimakkaampi fokusointi sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja uudistusten sosiaaliseen ulottuvuuteen auttaa luomaan vankkaa perustaa kestävälle kasvulle, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisääntymiselle ja talouden lähentymiselle. Komission analyysistä ilmenee myös, missä kansallisen tason uudistusten riittämättömyys heikentää kilpailukykyä ja kestävyyttä ja voi aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia toisille jäsenvaltioille.

3.1 Investointien tukeminen

Kokonaisinvestointien määrä oli supistunut kahtena edellisenä vuonna, mutta vuonna 2014 niiden määrä kasvoi EU:ssa 2,2 prosenttia ja euroalueella 0,9 prosenttia. Investointien kasvun odotetaan vauhdittuvan tämän vuoden jälkipuoliskolta alkaen sekä EU:ssa että euroalueella ja nostavan vuotuisen kasvuvauhdin EU:ssa 3,0 prosenttiin ja euroalueella 2,0 prosenttiin. Kokonaisinvestointien odotetaan vuonna 2016 kiihtyvän EU:ssa 4,6 prosenttiin ja euroalueella 4,4 prosenttiin. Investointien määrä jää kuitenkin alle tason, jota Euroopan pääomakannan uudistaminen ja uudenaikaistaminen sekä merkittävä työpaikkojen ja kasvupotentiaalin lisääminen edellyttäisivät.

[12] On huomattava, että makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1176/2011 edellytetään komission seuraavan sellaisten jäsenvaltioiden tilannetta, joissa on jatkuvasti suuria vaihtotaseen alijäämiä ja huomattavaa kilpailukyvyn menetystä. Siinä edellytetään lisäksi, että ”sellaisten jäsenvaltioiden, joilla on suuria vaihtotaseen ylijäämiä, politiikoilla olisi pyrittävä määrittelemään ja panemaan täytäntöön toimenpiteitä, jotka edistävät niiden kotimaisen kysynnän ja kasvupotentiaalin voimistamista” (johdanto-osan 17 kappale).

Rahoitussektorin vakauttaminen ja parempien luotonantoedellytysten palauttaminen reaalitalouteen on olennainen osa käynnissä olevia toimia. Useimmat jäsenvaltiot ovat edistyneet pääomapuskurien palauttamisessa pankkisektorilleen ja ongelmapankkien kriisinratkaisussa, jos sellaista on tarvittu (esim. Espanjassa, Irlannissa, Sloveniassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa). Näin ne ovat luoneet edellytykset dynaamisemmalle luottojen tarjonnalle tulevaisuudessa. Euroopan keskuspankin viime vuonna toteuttama kattava suurimpien pankkien taseiden arviointi ja yhteisen valvontamekanismin toiminnan käynnistyminen ovat edistäneet luottamuksen lisääntymistä pankkisektorilla.

Yksityiset investoinnit eivät ole monissa jäsenvaltioissa vielä palautuneet kriisiä edeltäneelle tasolleen, joten investointivaje on edelleen suuri[13]. Komission laatima Euroopan investointiohjelma myötävaikuttaa yhdessä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (2014–2020) kanssa voimakkaasti investointien palaamiseen aiemmalle tasolleen sekä edistää keskeisiä investointeja, joita Eurooppa tarvitsee työpaikkoja luovan kasvun toteutumiseksi. Niitä ovat muun muassa suuri tarve investoida energiainfrastruktuuriin, jotta energian sisämarkkinat saadaan valmiiksi ja toimitusvarmuus turvataan. Hyviä erimerkkejä prioriteeteista ovat yhdysputket, kuten Suomen ja Viron kaasumarkkinat yhdistävä ”Baltic connector” tai tulevat yhdysputket Pyreneiden niemimaan ja Ranskan välillä. Lisäksi tarvitaan lisää uudenaikaista liikenneinfrastruktuuria ja digitaalista infrastruktuuria tukemaan liikkuvuutta ja kauppavaihtoa entisestään. Myös koulutukseen, tutkimukseen ja innovointiin kohdistuvia investointeja pidetään ensisijaisina kautta linjan.

EU:n rahoituksella on monissa jäsenvaltioissa huomattava merkitys investointien ja hallinnollisten uudistusten rahoittamisessa. EU:n rahastojen hallinnoinnin tehostamiseksi tarvitaan lisätoimenpiteitä esimerkiksi Bulgariassa, Italiassa, Kroatiassa, Romaniassa, Slovakiassa ja Tšekissä.

3.2 Rakenneuudistusten vauhdittaminen

Palvelu-, tuote- ja työmarkkinoilla tarvitaan rakenneuudistuksia vahvistamaan ja ylläpitämään talouden elpymistä, korjaamaan vahingollisia epätasapainotiloja, parantamaan investointiedellytyksiä ja vapauttamaan jäsenvaltioiden talouksien potentiaalia. Samanaikaisesti jäsenvaltioiden on koordinoitava joitakin uudistuksia, jotta pystytään maksimoimaan myönteiset ja minimoimaan kielteiset kerrannaisvaikutukset. Myös uudistusten sosiaalisia vaikutuksia olisi seurattava tarkasti.

Työmarkkinoiden tilanne on parantunut vuoden 2013 puolivälistä lähtien, mikä käy ilmi työttömyysasteiden alenemisesta (vaikka ne ovatkin edelleen korkeita) ja työllisyyden kasvun kiihtymisestä sekä koko EU:ssa että euroalueella. Nuorisotyöttömyys on kuitenkin edelleen korkeaa, ja pitkäaikaistyöttömyys on lisääntynyt kriisin alkamisen jälkeen. Sen alentaminen vie aikaa.

Kun otetaan huomioon kriisin vaikutus yhteiskuntaan, useiden jäsenvaltioiden on uudenaikaistettava työmarkkinapolitiikkaansa ja sosiaaliturvajärjestelmiään tämänhetkisiin haasteisiin vastaamiseksi. Niillä on edistettävä uusien työpaikkojen luomista mutta tarjottava samalla kattava sosiaaliturva, erityisesti sitä eniten tarvitseville, ja torjuttava sosiaalisen syrjäytymisen ja köyhyyden lisääntymisen riskiä. Lähes kaikki jäsenvaltiot ovat tunnustaneet

[13] Vuonna 2013 investointien määrä oli edelleen vain 19,3 prosenttia suhteessa BKT:hen eli noin 2 prosenttiyksikköä historiallista keskiarvoa pienempi, jos ei oteta huomioon vuosia, jolloin suhdannevaihtelu oli voimakkainta (vrt. vuotuinen kasvuselvitys 2015, COM(2014) 902).

nämä haasteet ja ryhtyneet toimiin niihin vastaamiseksi. Monissa jäsenvaltioissa on lisäksi tarpeen mukauttaa palkkakehitys tiiviimmin tuottavuuden kehitystä vastaavaksi ja huolehtia siitä, että koulutusjärjestelmät vastaavat paremmin työmarkkinoiden tarpeita. Jotkin jäsenvaltiot, kuten Viro, ovat suunnittelemassa tai toteuttamassa toimia, joilla verokiilaa kavennetaan, ja monet kohdentavat veronkevennykset erityisesti alimpiin tuloluokkiin.

Nuorisotyöttömyystilanteen korjaamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa on nyt otettu käyttöön nuorisotakuu, mutta monissa on vielä parannettava julkisten työvoimapalvelujen valmiuksia torjua pitkäaikaistyöttömyyttä. Komissio ehdotti äskettäin EU:n lainsäätäjälle lisärahoituksen välitöntä käyttöön asettamista käynnistämällä nuorityöllisyysaloite uudelleen[14].

Monissa jäsenvaltioissa ongelmana on edelleen työmarkkinoiden segmentoituminen. Alankomaiden hallitus on toteuttanut kattavan työsuhdeturvalainsäädännön uudistuksen, jonka tarkoituksena on vähentää työmarkkinoiden kahtiajakautuneisuutta ja edistää ammatillista liikkuvuutta. Italian työlainsäädännössä tehdään määrätietoisia muutoksia työsuhdeturvasäännöksiin ja työttömyysetuuksiin pyrkimyksenä helpottaa työmarkkinoille tuloa ja sieltä poistumista, tehostaa työvoiman uudelleenkohdentamista sektoreiden välillä ja edistää vakaampia, toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita, erityisesti nuorten keskuudessa.

Tuotemarkkinoiden uudistaminen ja yhdentyminen on keskeisen tärkeää tuottavuuden lisäämisen, kilpailukyvyn palauttamisen ja liiketoimintaympäristön parantamisen kannalta ja sitä kautta myös tuottavien yksityisten investointien edistämisessä. Jotkin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet toimenpiteitä kilpailun lisäämiseksi palveluiden ja vähittäiskaupan alalla sekä avatakseen kilpailulle joitakin säännellyistä ammateista, mutta kaiken kaikkiaan edistys on edelleen vähäistä.

Asiantuntijapalvelujen osalta ehdotetut uudistukset eivät kaikilta osin ole tarpeeksi kunnianhimoisia (esim. Ranska) tai niiden hyväksymisessä tai toteutuksessa ilmenee ongelmia (esim. Espanja, Italia, Portugali). Poikkeuksen tästä on muodostanut Puola, jossa käynnistettiin vuonna 2013 asiantuntijapalvelujen kunnianhimoinen uudistusprosessi, jota jatkettiin vuonna 2014. Sen tarkoituksena on helpottaa pääsyä yli 200 säänneltyyn ammattiin. Muutamassa maassa on hyväksytty vähäisiä vähittäiskaupan alan uudistuksia (Espanja, Ranska, Suomi).

Yritysten toimintaa koskevan sääntely-ympäristön yksinkertaistamisessa on saavutettu vaihtelevaa edistystä. Joissakin maissa on edistytty hiukan (esim. Italia, Romania, Slovenia), mutta yleisesti ottaen on tarpeen uudenaikaistaa julkishallintoa edelleen ja lisätä sen tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä sekä tehostaa korruption, veronkierron ja pimeän työn torjuntaa. Ratkaisevan tärkeää on myös oikeusjärjestelmien riippumattomuuden, laadun ja tehokkuuden kehittäminen sekä sopimusten paremman täytäntöönpanon varmistaminen ja toimivan maksukyvyttömyyslainsäädännön luominen. Esimerkiksi Slovakiassa hyväksyttiin vuonna 2014 uusi ilmiantamista koskeva lainsäädäntö, ja korruptiontorjuntaa koskeva toimintasuunnitelma päivitettiin joulukuussa 2014.

3.3 Vastuullisen kasvua edistävän finanssipolitiikan harjoittaminen

Useimmissa jäsenvaltioissa vuodesta 2010 toteutetut huomattavat vakauttamistoimet alkavat kantaa hedelmää. Prosessi on vielä kesken ja hyvin monissa maissa on edelleen tarpeen jatkaa etenemistä kohti kestävää julkisen talouden rahoitusasemaa. Julkisen velan määrän suhteessa BKT:hen odotetaan vakautuvan sekä koko EU:ssa että euroalueella vuosina 2014–2015 ja

[14] COM(2015) 46, 4.2.2015.

supistuvan hiukan vuonna 2016. Jotkin hallitukset voivat nyt hyödyntää suurempaa julkisen talouden liikkumavaraa ja alhaisempia luotonoton kustannuksia tasapainottaakseen kielteisiä lyhytaikaisia vaikutuksia ja aikaistaakseen rakenneuudistuksista seuraavia hyötyjä. Samanaikaisesti on tarpeen keskittyä tiiviimmin parantamaan julkisen talouden tuloksellisuutta, laatua ja kasvunedistämiskykyä. Belgiassa, Espanjassa, Irlannissa, Italiassa, Portugalissa ja Ranskassa julkinen velka on viiden viime vuoden aikana kasvanut huomattavasti ja on yli 90 prosentin tasolla suhteessa BKT:hen. Kroatiassa ja Sloveniassa julkinen velka suhteessa BKT:hen on selvästi kriisiä edeltäneen tason yläpuolella.

Sopeutusvauhti on hidastunut huomattavasti, mikä kertoo sekä suhdannetilanteesta että julkisen talouden vakauttamistoimien vähenemisestä. Kuten joidenkin jäsenvaltioiden suuresta velkasuhteesta voidaan kuitenkin havaita, niiden on tehostettava vakauttamistoimiaan varmistaakseen julkisen taloutensa kestävyyden ja välttääkseen sen, että korkomenot syrjäyttävät tuottavammat menot.

Laatikko 2. Vakaus- ja kasvusopimukseen perustuvat päivitykset

Arvioidessaan marraskuussa 2014 julkaistuja euroalueen jäsenvaltioiden alustavia talousarviosuunnitelmia vuodeksi 2015 komissio totesi, että seitsemän maan (Belgian, Espanjan, Ranskan, Italian, Maltan, Itävallan ja Portugalin) suunnitelmissa oli vaarana, että vakaus- ja kasvusopimuksen säännöksiä ei noudateta. Komissio ilmoitti myös, että se tutkisi viimeistään vuoden 2015 maaliskuun alkupuolella, mikä on Ranskan, Italian ja Belgian tilanne vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisten velvoitteiden suhteen, kun niiden budjettilait vuodeksi 2015 on saatu valmiiksi ja niiden rakenneuudistusohjelmat on esitetty tarkemmin. Sittemmin nämä jäsenvaltiot ovat esittäneet uutta tietoa finanssipolitiikkaa ja uudistuksia koskevista suunnitelmistaan, jotka julkaistaan samaan aikaan kuin tämä tiedonanto. Tavalliseen tapaan komissio hyödyntää myös tuoreimman talousennusteen julkaisemista ohjauksensa päivittämisessä.

Näiden tietojen perusteella komissio päätyy seuraavaan:

- *Komissio suosittaa, että **Ranskalle** annetaan uusi neuvoston suositus, jonka mukaan sen on korjattava liiallinen alijäämä vuoteen 2017 mennessä. Uudessa suosituksessa esitetään julkisen talouden sopeuttamisuraa koskevat tiukat välitavoitteet, joita on noudatettava ja joiden saavuttamista arvioidaan säännöllisesti, ensimmäisen kerran toukokuussa 2015. Tarkoituksena on vakaus- ja kasvusopimukseen sisältyvän jouston mahdollisimman tehokkaasta hyödyntämisestä annettua komission tiedonantoa noudattaen antaa Ranskalle riittävästi aikaa toteuttaa kunnianhimoiset rakenteelliset uudistukset. Ranskan hallitus hyväksyi ja julkisti rakenneuudistussuunnitelman ensimmäiset osatekijät 18. helmikuuta 2015.*
- *Komissio antaa kertomukset **Belgian**, **Italian** ja **Suomen** julkisen talouden tilanteesta SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla. Kertomuksissa arvioidaan, ovatko maat noudattaneet SEUT-sopimuksen alijäämä- ja velkakriteeriä. Vaikka nämä maat näyttävät poikkeavan velan viitearvosta, komissio katsoo, että liiallisen alijäämän menettelyn aloittaminen ei ole aiheellista tässä vaiheessa niiden keskeisten merkityksellisten tekijöiden valossa, jotka komission on SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla otettava huomioon arvioidessaan velkakriteerin noudattamista. Belgian ja Italian osalta arvioinnissa otetaan huomioon seuraavat merkitykselliset tekijät: i) tämänhetkinen epäsuotuisa talouden tilanne, jolle on ominaista alhainen nimelliskasvu, tekee velkasäännön noudattamisesta erityisen haastavaa, ii) odotus, että maat pitkälti toteuttavat vaaditun keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävään sopeutuksen ja iii) käynnissä oleva kunnianhimoisten rakenneuudistussuunnitelmien toteuttaminen. Suomen osalta 60 prosentin viitearvon ylittyminen selittyy Suomen antamalla tuella euroalueen rahoitusvakausmekanismeihin.*

Vaadittujen julkisen talouden rakenteellisten sopeutustoimien toteuttaminen ja Ranskan, Italian ja Belgian tapauksessa käynnissä olevien ja suunniteltujen (hallituksen sopimien ja hyväksymien) rakenneuudistusten täysimääräinen toteuttaminen on ratkaisevan tärkeää. Komissio huolehtii tiiviistä seurannasta talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä huhtikuun puoliväliin mennessä

annettavien kansallisten uudistusohjelmien ja vakaus- tai lähentymisohjelmien perusteella. Italian ja Ranskan osalta komissio huolehtii erityisseurannasta myös makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn yhteydessä. Jos jokin näistä jäsenvaltioista epäonnistuu edellytettyjen uudistusten toteuttamisessa, komissio pitää tätä merkityksellisenä tekijänä tulevissa kertomuksissa, joissa se arvioi, onko tarpeen aloittaa liiallisen alijäämän menettely. Jos jäsenvaltio on jo liiallisen alijäämän menettelyssä, komissio pitää epäonnistumista uudistusten toteuttamisessa raskauttavana tekijänä päättäessään alijäämän korjaamiselle asetetun määräajan pidentämisestä uudessa suosituksessa, joka annetaan tuloksellisten toimien arvioimisen jälkeen. Jos julkisen talouden puolella ei ole toteutettu tuloksellisia toimia, liiallisen alijäämän menettelyä tehostetaan ja Euroopan rakenne- ja investointirahastoista myönnetty rahoitus voidaan keskeyttää. Euroalueen jäsenvaltioiden tapauksessa tämä merkitsee myös, että komissio suosittaa neuvostolle, että niille määrätään sakkoa[15].

Komissio on arvioinut myös jäsenvaltioiden vastauksia suosituksiin, joissa niitä kehotetaan vahvistamaan finanssipolitiikkansa institutionaalista ja pidemmän aikavälin ulottuvuutta. Kuten EU:n tasolla on sovittu, jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön uusia elementtejä, kuten numeerisia finanssipolitiikan sääntöjä, keskipitkän aikavälin kehyksiä, riippumattomia finanssipolitiikan instituutioita ja parannettuja talousarviomenettelyjä, mutta parantamisen varaa on edelleen.

Jäsenvaltioiden on edelleen tehostettava toimia eläkejärjestelmiensä uudistamiseksi. Väestön ikääntymisen vaikutus julkiseen talouteen merkitsee haastetta julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyydelle erityisesti niissä maissa, joissa vanhushuoltosuhteen[16] odotetaan heikkenevän huomattavasti tulevina vuosina. Ikäsidonnaisten menojen kasvu on saatava kuriin, jotta julkisen talouden kestävyys parantuisi pitkällä aikavälillä. Suomessa työmarkkinaosapuolet pääsivät syyskuussa 2014 sopimukseen eläkeuudistuksesta, joka tulee voimaan vuonna 2017.

Vähäistä edistymistä voidaan havaita myös terveydenhuolto- ja pitkäaikaishoitojärjestelmien tehokkuuden parantamisessa, jolla pyritään varmistamaan järjestelmien toimivuus ja saavutettavuus samalla kustannuksia hilliten. Romania on ottanut käytötön sähköisen terveyskortin, johon rekisteröidään kaikki vastaanottokäynnit ja lääkemääräykset. Kortti auttaa myös tuomaan esiin vastaanottokäynteihin ja lääkemääräyksiin liittyvää väärinkäyttöä.

4. MITÄ SEURAAVAKSI?

Talouspolitiikan EU-ohjausjakso on tärkeä prosessi, jolla varmistetaan yhdennetty talouspolitiikan koordinointi EU:n tasolla. On tärkeää yhdistää makrotalouden ja julkisen talouden valvonnan välineitä, jotta voidaan laatia johdonmukaisia politiikkaohjelmia, ohjata tulosten lähentymistä, seurata edistymistä ja hallita keskinäistä riippuvuutta. EU-ohjausjaksoa olisi vahvistettava ja virtaviivaistettava ja samalla lisättävä omistajuutta ja prosessin ymmärtämistä kaikilla tasolla.

Maaraporttien taustalla oleva analyysi on tehty jäsenvaltioiden kanssa teknisellä tasolla käydyn avoimen vuoropuhelun jälkeen. Analyysin tulokset julkaistaan aikaisemmin kuin aiempina vuosina. Näin laajempi joukko toimijoita jäsenvaltioissa ja EU:n tasolla voi hyödyntää tätä teknistä analyysiä kansallisten ohjelmien valmistelun yhteydessä, ei ainoastaan maakohtaisesti vaan myös tarkastelemalla useita maita koskevia kysymyksiä ja määrittämällä teemoja, joita on käsiteltävä koordinoidummin EU:n tasolla, euroalueella ja yksittäisten jäsenvaltioiden toimesta. Tässä suhteessa maaraportit antavat neuvostolle ja sen komiteoille

[15] Ks. myös COM(2015) 12, 13.1.2015.
[16] Yli 65-vuotiaiden osuus suhteessa 15–64-vuotiaisiin.

aineksia myös syvempään monenväliseen valvontaan, mikä on EU-ohjausjakson onnistumisen kannalta erittäin tärkeää.

Komissio on valmis jatkamaan vuoropuhelua lähiviikkoina ja -kuukausina kaikilla tasoilla: jäsenvaltioiden kanssa, Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien kanssa, työmarkkinaosapuolten kanssa ja yleisemmin sidosryhmien kanssa.

Maaliskuussa komissio järjestää jäsenvaltioiden kanssa toisen kierroksen kahdenvälisiä kokouksia, joissa keskustellaan maaraporteista. Huhtikuun puoliväliin mennessä jäsenvaltioiden on määrä esittää kansalliset uudistusohjelmansa ja vakaus- tai lähentymisohjelmansa. Näistä lähteistä saamiensa tietojen pohjalta komissio esittää toukokuussa vuosia 2015–2016 koskevat uudet, keskitetyt maakohtaiset suositukset, joissa keskitytään tärkeimpiin painopisteisiin.

EU-ohjausjakson virtaviivaistaminen ja vahvistaminen sen omistajuuden ja tuloksellisuuden edistämiseksi on tärkeä osa laajempaa keskustelua talous- ja rahaliiton syventämisestä[17].

[17] Ks. esim. 12. helmikuuta 2015 pidettyä epävirallista Eurooppa-neuvoston kokousta varten laadittu analyyttinen muistio ”Euroalueen talouden ohjauksen ja hallinnan parantamiseen liittyvien tulevien toimien valmistelu” http://ec.europa.eu/priorities/docs/economic-governance-note_en.pdf

LIITE 1 – MAKROTALOUDEN JA JULKISEN TALOUDEN EPÄTASAPAINOJEN YHDENNETTY VALVONTA – YHTEENVETOTAULUKKO, JOSTA KÄYVÄT ILMI TÄMÄN PAKETIN YHTEYDESSÄ TEHDYT PÄIVITYKSET

	Makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely	**Vakaus- ja kasvusopimus (Keskipitkän aikavälin tavoite / Liiallisen alijäämän menettely)**	**Huomautukset**
AT	-	-	-
BE	Ennallaan: Epätasapainoja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa	Keskipitkän aikavälin tavoitteita ei ole saavutettu. Velkasäännön suhteen sovelletaan siirtymävaiheen järjestelyä. 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditussa komission kertomuksessa todetaan, että liiallisen alijäämän menettelyä ei tässä vaiheessa aloiteta	Merkitykselliset tekijät huomioon ottaen **tässä vaiheessa ei aloiteta liiallisen alijäämän menettelyä**
BG	Muutos: Liiallisia epätasapainoja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa	Keskipitkän aikavälin tavoitteita ei ole saavutettu	**Tilanne makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä heikentynyt** rahoitussektorin vuoden 2014 myllerryksen lisättyä riskejä
CY	-	-	Kuuluu erityisen rahoitustukiohjelman piiriin
CZ	-	-	-
DE	Muutos: Epätasapainoja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja seurantaa	Keskipitkän aikavälin tavoite ylittyy. Velkasääntöä sovelletaan.	**Tilanne makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä heikentynyt** seuraavista syistä: – jatkuva investointien vähäisyys ja mittava vaihtotaseen ylijäämä sekä näihin liittyvät riittämättömät politiikkatoimet – lisääntynyt järjestelmäriski euroalueella
DK	-	-	-
EE	-	-	-
EL	-	-	Kuuluu erityisen rahoitustukiohjelman piiriin
IE	Ennallaan: Epätasapainoja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa (ohjelman jälkeinen valvonta)	Liiallinen alijäämä, määräaika korjaamiselle: 2015	-
ES	Ennallaan: Epätasapainoja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa (ohjelman jälkeinen valvonta)	Liiallinen alijäämä, määräaika korjaamiselle: 2016	-
FR	Muutos: Liiallisia epätasapainoja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa	Liiallinen alijäämä, määräaika korjaamiselle: 2015 126 artiklan 7 kohdan nojalla suositus neuvoston suosituksekseksi, jossa liiallisen alijäämän korjaamiselle asetetaan määräajaksi 2017	**Tilanne makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä heikentynyt** seuraavista syistä: – kilpailukyky on heikentynyt eikä ilmoitetuilla toimenpiteillä ole onnistuttu saamaan julkisen velan kestävyyttä riittävästi hallintaan – euroalueen järjestelmäriski Päätös korjaavan osion aktivoinnista määrä tehdä toukokuussa kansallinen uudistusohjelma ja muut rakenneuudistuksia koskevat sitoumukset huomioon ottaen **Liiallisen alijäämän menettely** – uusi määräaika, tiukat välitavoitteet ja myös Ranskan esittämän uudistussuunnitelman huomioon ottaminen
HR	Ennallaan: Liiallisia epätasapainoja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa	Liiallinen alijäämä, määräaika korjaamiselle: 2016	Makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä päätös korjaavan osion aktivoinnista määrä tehdä toukokuussa kansallinen uudistusohjelma ja muut rakenneuudistuksia koskevat sitoumukset huomioon ottaen

	Makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely	Vakaus- ja kasvusopimus (Keskipitkän aikavälin tavoite / Liiallisen alijäämän menettely)	Huomautukset
HU	Ennallaan: Epätasapainoja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja seurantaa	Keskipitkän aikavälin tavoitteita ei ole saavutettu. Velkasäännön suhteen sovelletaan siirtymävaiheen järjestelyä.	-
IT	Ennallaan: Liiallisia epätasapainoja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa	Keskipitkän aikavälin tavoitteita ei ole saavutettu. Velkasäännön suhteen sovelletaan siirtymävaiheen järjestelyä. 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditussa komission kertomuksessa todetaan, että liiallisen alijäämän menettelyä ei tässä vaiheessa aloiteta	Makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely: Tilanne ennallaan, uudistussuunnitelma on jo jätetty ja sitä on seurattava tiiviisti. Merkitykselliset tekijät huomioon ottaen **tässä vaiheessa ei aloiteta liiallisen alijäämän menettelyä**
LT	-	-	-
LU	-	-	-
LV	-	-	-
MT	-	-	-
NL	Ennallaan: epätasapainoja, jotka edellyttävät seurantaa ja politiikkatoimia	Keskipitkän aikavälin tavoitteita ei ole saavutettu. Velkasäännön suhteen sovelletaan siirtymävaiheen järjestelyä.	-
PL	-	-	-
PT	Muutos: Liiallisia epätasapainoja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa (ohjelman jälkeinen valvonta)	Liiallinen alijäämä, määräaika korjaamiselle: 2015	Makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä päätös (ohjelmasta irtautumisen jälkeen) sen vuoksi, että velkaantuneisuus on mittavaa sekä sisäisesti että alojen välillä.
SI	Muutos: Epätasapainoja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa	Liiallinen alijäämä, määräaika korjaamiselle: 2015	**Tilanne makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä parantunut** ulkoisen rahoitusaseman ja pankkisektorin tilanteen kohennuttua
SE	Ennallaan: Epätasapainoja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa	Keskipitkän aikavalin tavoitteessa.	
SK	-	-	-
RO	Muutos: Epätasapainoja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa	Keskipitkän aikavälin tavoitteita ei ole saavutettu	Makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä päätös heikon ulkoisen rahoitusaseman ja kilpailukyvyn vuoksi
FI	Ennallaan: Epätasapainoja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa	Keskipitkän aikavälin tavoitteita ei ole saavutettu 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditussa komission kertomuksessa todetaan, että liiallisen alijäämän menettelyä ei pitäisi tässä vaiheessa aloittaa	Merkitykselliset tekijät huomioon ottaen **tässä vaiheessa ei aloiteta liiallisen alijäämän menettelyä**
UK	Ennallaan: Epätasapainoja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa	Liiallinen alijäämä, määräaika korjaamiselle: 2014–2015	

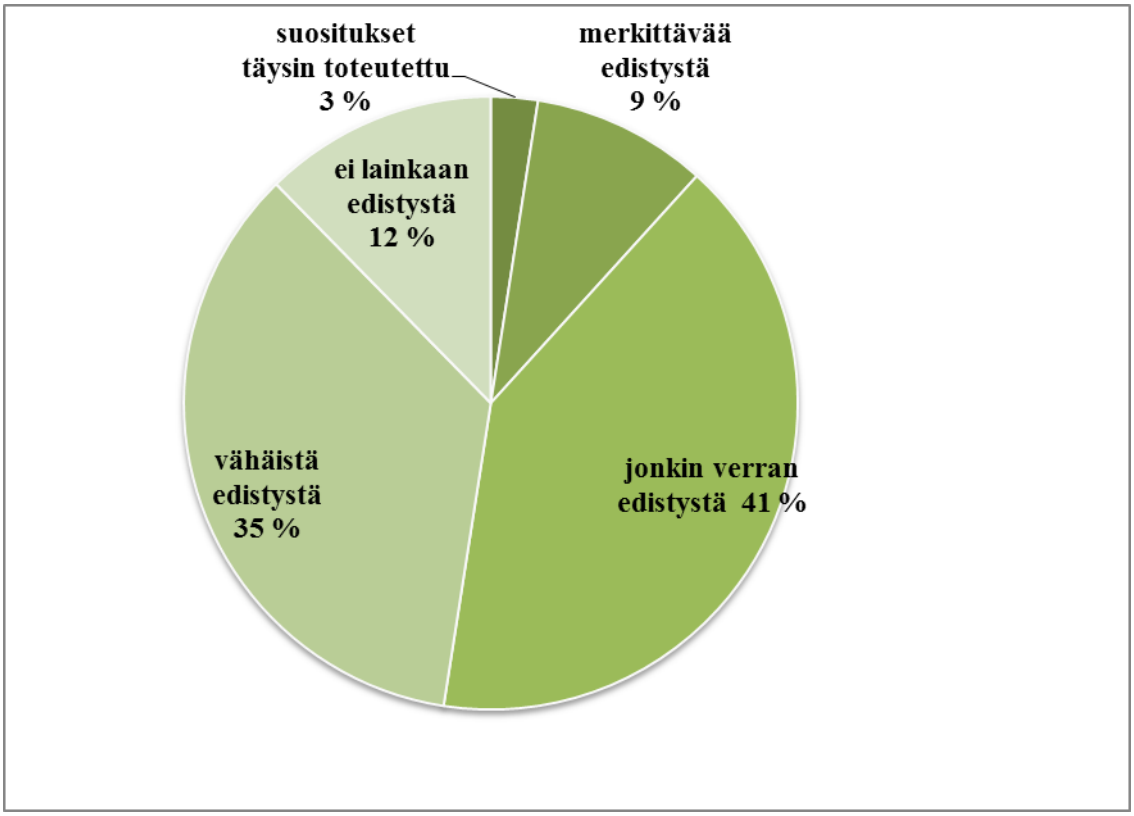
(*) Budjettikuripaketin eli ns. two-packin (asetus N:o 473/2013) nojalla annetut suositukset, jotka koskevat toimenpiteitä liiallisen alijäämän korjaamiseksi riittävän ajoissa, koskevat ainoastaan euroalueen jäsenvaltioita.

LIITE 2: MAAKOHTAISTEN SUOSITUSTEN NOUDATTAMINEN JÄSENVALTIOISSA

Kahdeksan kuukauden kuluttua siitä, kun Euroopan komissio teki ehdotukset vuosia 2014–2015 koskeviksi maakohtaisiksi suosituksiksi, jotka jäsenvaltiot sittemmin vahvistivat, on tehty ensimmäinen analyysi suositusten noudattamisesta. Siinä tulee esiin joitakin myönteisiä trendejä. Kussakin maaraportissa esitetyssä yhteenvetotaulukossa on tarkempaa tietoa asiasta.

Alla oleva kuvio perustuu analyysiin siitä, miten jäsenvaltiot ovat edistyneet maakohtaisissa suosituksissa määritettyjen yksittäisten ongelmien ratkaisemisessa. Siihen ei sisälly arviota jäsenvaltioiden suoriutumisesta vakaus- ja kasvusopimuksen perusteella. Se on tehty ainoastaan havainnollistamaan tilannetta, ja siihen liittyy joitakin metodologisia rajoituksia: maakohtaisten suositusten noudattaminen ei ole aina yhtä suoraviivaista, vaan joidenkin suositusten noudattaminen on objektiivisesti vaikeampaa kuin toisten. Voidaan esimerkiksi todeta, että aloitteen valmistelu, sen käsittely kansallisissa kuulemis- ja päätöksentekoprosesseissa, sen toteuttaminen kentällä ja sen vaikutusten arviointi vie aina väistämättä aikaa. Siksi komission analyysiä ei voida kuitata pelkällä kohtien ”ruksauksella”, vaan analyysin on säilyttävä luonteeltaan laadullisena, vaikkakin määrällinen arviointi antaa ensivaikutelman jäsenvaltion halukkuudesta ja kyvystä toteuttaa neuvostossa sopimiaan uudistuksia.

Jäsenvaltioiden edistyminen vuosia 2014–2015 koskevissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyjen keskeisten kysymysten ratkaisemisessa

Esimerkkejä toteutetuista uudistuksista

Täysin toteutettu	Melko monet suositukset voidaan katsoa täysin toteutetuiksi. Näitä ovat esimerkiksi merkittävät työmarkkinauudistukset (Kroatia), pankkisektorin vahvistaminen edelleen (Irlanti), julkisen talouden kehyksen lujittaminen (Malta) sekä lakisääteisen eläkeiän nostaminen (Alankomaat).
Merkittävää edistystä	Monissa erittäin tärkeissä asioissa on havaittavissa merkittävää edistystä, esimerkiksi pk-yritysten rahoituksensaannin parantamisessa (Espanja, Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta), pankkien rakenneuudistusprosessin edistämisessä (Slovenia), pienituloisten verorasituksen keventämisessä (Romania), maksukyvyttömyyslainsäädännön uudistamisessa (Latvia), työttömien nuorien tavoittamisessa (Kroatia) ja kansallisen kilpailuviranomaisen resurssien vahvistamisessa (Itävalta).
Jonkin verran tai vähäistä edistystä	Ylivoimaisesti suurimmassa osassa tapauksia on saavutettu jonkin verran tai vähäistä edistystä. Tähän ryhmään kuuluvat erityisesti aktiiviset työmarkkinatoimenpiteet (Ruotsi, Slovakia ja Slovenia), harmaan talouden torjunta (Espanja, Italia), julkishallinnon uudistaminen (Espanja), eläkejärjestelmän uudistusten valmistelu (Itävalta), kiinteän laajakaistan kattavuuden vauhdittaminen (Puola), terveydenhuoltosektorin uudistaminen (Itävalta, Romania, Saksa ja Slovenia) ja toimenpiteet verosäännösten noudattamisen parantamiseksi (Unkari).
Ei edistystä	Suosituksia, joiden johdosta jäsenvaltiot eivät ole ryhtyneet minkäänlaisiin toimiin, on hyvin vähän. Esimerkkejä ongelmallisista asioista ovat julkisen talouden kehyksien institutionaalisten näkökohtien lujittaminen (Irlanti, Puola, Unkari, Viro), energiamarkkinoiden uudistaminen (Romania, Slovakia), palkanmuodostusmekanismin uudistaminen (Luxemburg, Romania) ja eläkejärjestelmän ongelmien korjaaminen (Bulgaria, Saksa).

LIITE 3: JÄSENVALTIOKOHTAISTEN PERUSTEELLISTEN TARKASTELUJEN TULOKSET

- **Belgian** *makrotaloudessa on epätasapainotiloja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa*. Hyödykkeiden ulkoiseen kilpailukykyyn kohdistuu riskejä, ja siihen on syytä kiinnittää huomiota, sillä sen heikkeneminen uudestaan uhkaisi makrotalouden vakautta. Kustannusparametrien lähentymiseen tähtäävät lisätoimet hidastaisivat työllisyystilanteen heikentymistä avoimella sektorilla, kun taas konkreettinen edistyminen aiemman kustannuseron kaventamisessa saisi tukea verotuksen painopisteen siirtämisestä työn verottamisesta muihin veropohjiin. Julkista velkaa on edelleen paljon, mutta useat tekijät tasapainottavat siihen liittyviä makrotaloudellisia riskejä.
- **Bulgarian** *makrotaloudessa on liiallisia epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa*. Erityisesti vuoden 2014 myllerrys finanssisektorilla on tuonut esiin huolen kotimaisessa omistuksessa olevan osuuden pankkikäytänteistä. Vaikutukset saattavat olla finanssisektorille ja makrotalouden yleiselle vakaudelle merkittävät. Lisäksi makrotaloudellisia riskejä aiheuttavat edelleen negatiivinen – vaikkakin kohentumassa oleva – ulkoinen rahoitusasema, yritysten liiallinen vivutus ja työmarkkinoiden heikko sopeutumiskyky. Näihin riskeihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.
- **Saksan** *makrotaloudessa on epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja seurantaa*. Riskit ovat lisääntyneet, sillä jatkuva yksityisten ja julkisten investointien riittämättömyys hidastaa kasvua ja vaikuttaa osaltaan hyvin suureen vaihtotaseen ylijäämään, johon on edelleen kiinnitettävä erityistä huomiota. On erityisen tärkeää toteuttaa toimia, joilla voidaan pienentää maan omaan talouteen kohdistuvien haittavaikutusten riskiä, ja kun otetaan huomioon Saksan talouden suuruusluokka, myös talous- ja rahaliittoon kohdistuvien kielteisten heijastusvaikutusten riskiä.
- **Irlannin** *makrotaloudessa on epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa*. Irlanti sai EU:n ja IMF:n rahoitustukiohjelman päätökseen vuonna 2013, ja nyt siihen sovelletaan ohjelman jälkeistä valvontaa sekä valvontaa EU-ohjausjakson yhteydessä. Talousnäkymien merkittävästä parantumisesta huolimatta on kiinnitettävä erityistä huomiota riskeihin, jotka liittyvät yksityisen ja julkisen sektorin suureen velkaantuneisuuteen, jäljellä oleviin finanssisektorin haasteisiin erityisesti pankkien kannattavuuden osalta sekä sopeuttamiseen työmarkkinoilla, joilla esiintyy edelleen paljon rakennetyöttömyyttä.
- **Espanjan** *makrotaloudessa on epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa*. Espanjan rahoituslaitosten pääomapohjan vahvistamiseen tähtäävä rahoitustukiohjelma lopetettiin vuonna 2014, ja nyt Espanjaan sovelletaan ohjelman jälkeistä valvontaa sekä valvontaa EU-ohjausjakson yhteydessä. Vaikka vaihtotasetta on saatu jonkin verran tasapainotettua, yksityisen ja julkisen sektorin suureen velkaantuneisuuteen ja hyvin negatiiviseen ulkomaiseen nettovarallisuusasemaan liittyviin riskeihin on kiinnitettävä erityistä huomiota tilanteessa, jossa työttömyysaste on hyvin korkea. On erityisen tärkeää toteuttaa toimia, joilla voidaan pienentää maan omaan talouteen kohdistuvien haittavaikutusten riskiä, ja kun otetaan huomioon Espanjan talouden suuruusluokka, myös talous- ja rahaliittoon kohdistuvien kielteisten heijastusvaikutusten riskiä.
- **Ranskan** *makrotaloudessa on liiallisia epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa*. Komissio tekee toukokuussa päätöksen liiallista epätasapainoa koskevan menettelyn aloittamisesta kansallisen

uudistusohjelman ja muiden siihen mennessä ilmoitettujen rakenteellisia uudistuksia koskevien sitoumusten perusteella. Kasvu on hidasta, inflaatio alhainen ja yritysten kannattavuus heikko, ja kun otetaan huomioon toistaiseksi päätettyjen politiikkatoimien riittämättömyys, sekä kustannuskilpailukyvyn että reaalisen kilpailukyvyn heikentymisestä ja Ranskan korkeasta ja yhä lisääntyvästä – erityisesti julkisesta – velkaantuneisuudesta johtuvat riskit ovat lisääntyneet merkittävästi. On erityisen tärkeää toteuttaa toimia, joilla voidaan pienentää maan omaan talouteen kohdistuvien haittavaikutusten riskiä, ja kun otetaan huomioon Ranskan talouden suuruusluokka, myös talous- ja rahaliittoon kohdistuvien kielteisten heijastusvaikutusten riskiä.

- **Kroatian** *makrotaloudessa on liiallisia epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa*. Komissio tekee toukokuussa päätöksen liiallista epätasapainoa koskevan menettelyn aloittamisesta kansallisen uudistusohjelman ja muiden siihen mennessä ilmoitettujen rakenteellisia uudistuksia koskevien sitoumusten perusteella. Kasvu on vaimeaa, yritysten rakennemuutokset viivästyneet ja työllisyystilanne hyvin huono, ja tässä tilanteessa heikkoon kilpailukykyyn, huomattavaan ulkomaanvelkaan ja jatkuvasti lisääntyvään julkiseen velkaan sekä julkisen sektorin hallinnon heikkouteen liittyvät riskit ovat lisääntyneet merkittävästi.

- **Italian** *makrotaloudessa on liiallisia epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa*. Kasvu on jo pitkään ollut hidasta ja kannattavuus jatkuvasti heikkoa, ja hyvin suuresta julkisesta velasta ja sekä kustannuskilpailukyvyn että reaalisen kilpailukyvyn heikkoudesta johtuvat riskit ovat kasvaneet merkittävästi. On erityisen tärkeää toteuttaa toimia, joilla voidaan pienentää maan omaan talouteen kohdistuvien haittavaikutusten riskiä, ja kun otetaan huomioon Italian talouden suuruusluokka, myös talous- ja rahaliittoon kohdistuvien kielteisten heijastusvaikutusten riskiä.

- **Unkarin** *makrotaloudessa on epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja seurantaa*. Erityisesti on kiinnitettävä edelleen huomiota riskeihin, jotka johtuvat jatkuvasti erittäin negatiivisesta ulkomaisesta nettovarallisuusasemasta (huolimatta jonkinasteisesta edistymisestä maksutaseen tasapainottamisessa), suuresta julkisesta velasta ja finanssisektorin raskaasta sääntelytaakasta sekä suuresta järjestämättömien lainojen osuudesta, joka tekee velan vähentämisestä vaikeaa.

- **Alankomaiden** *makrotaloudessa on epätasapainotiloja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa*. Edelleen on olemassa riskejä, jotka johtuvat yksityisen velan suuresta määrästä. Niihin on kiinnitettävä huomiota, vaikka viimeaikaiset toimenpiteet tukevat asuntomarkkinoiden elpymistä ja asuntolainojen kasvun jarruttamista. Hyvin suuri vaihtotaseen ylijäämä johtuu osittain talouden rakenteellisista tekijöistä, mutta eläke- ja verojärjestelmän rakenne saattaa osaltaan edistää pääoman kohdentamisen tehottomuutta.

- **Portugalin** *makrotaloudessa on liiallisia epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa*. Portugali lopetti talouden sopeutusohjelmansa vuonna 2014, ja nyt siihen sovelletaan ohjelman jälkeistä valvontaa sekä valvontaa EU-ohjausjakson yhteydessä. Vaikka ohjelman aikana edistyttiin huomattavasti sekä talouden sopeutuksessa että talouspolitiikassa, suureen ja monia sektoreita kattavaan sekä sisäiseen että ulkoiseen velkaantumistasoon liittyy edelleen merkittäviä riskejä, joihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Heikko kasvu, matala inflaatio ja suuri työttömyysaste aiheuttavat paineita velkavivun purkamiseen.

- **Slovenian** *makrotaloudessa on epätasapainotiloja, jotka edellyttävät määrätietoisia politiikkatoimia ja erityisseurantaa*. Tasapainottaminen on meneillään, ja yleisesti

määrätietoiset politiikkatoimet, viennin kohentuminen ja kasvuolosuhteiden parantuminen ovat vähentäneet erityisesti ulkoiseen kestävyyteen liittyviä riskejä viime vuodesta. Yritysjohdon heikko valvonta, valtion omistamien yritysten suuri osuus, yritysten edelleen voimakas velkavivutus ja lisääntyvä julkinen velka aiheuttavat kuitenkin riskejä rahoitusvakaudelle ja kasvulle, mihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Epätasapainoa ei tämän vuoksi enää katsota liialliseksi, mutta siihen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

- **Suomen** *makrotaloudessa on epätasapainotiloja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa*. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota teollisuuden rakennemuutoksesta johtuvaan heikkoon vientimenestykseen liittyviin riskeihin. Vientimarkkinaosuuksien kaventuminen ja valmistusteollisuuden heikkeneminen ovat nyt pitkälti päättyneet, mutta investointeja tehdään edelleen vähän ja potentiaalinen kasvu on hidastunut. Yksityisen sektorin velan kasvu on pysähtynyt eikä näyttäisi aiheuttavan välitöntä huolta, mutta sen suhteellisen korkea taso edellyttää tiivistä seurantaa.

- **Ruotsin** *makrotaloudessa on epätasapainotiloja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa*. Erityisesti kotitalouksilla on paljon velkaa, joka kasvaa edelleen asuntojen hintojen nousun, alhaisina pysyttelevien korkojen, edelleen vahvojen verokannustimien ja asuntojen rajoittuneen tarjonnan vuoksi. Yksityisen sektorin velkaa koskevaan makrotalouden kehitykseen on edelleen syytä kiinnittää huomiota.

- **Romanian** *makrotaloudessa on epätasapainotiloja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa*. EU:n ja IMF:n kolme peräkkäistä ohjelmaa ovat vähentäneet sisäisiä ja ulkoisia epätasapainotiloja merkittävästi. Huomiota on syytä kiinnittää riskeihin, jotka aiheutuvat suhteellisen suuresta negatiivisesta ulkomaisesta nettovarallisuusasemasta ja keskipitkän aikavälin heikosta vientikapasiteetista. Lisäksi finanssisektorin vakaus on säilynyt tähän asti, mutta pankkisektorilla on edelleen ulkoisia ja sisäisiä haavoittuvuustekijöitä.

- **Yhdistyneen kuningaskunnan** *makrotaloudessa on epätasapainotiloja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa*. Erityisesti on kiinnitettävä edelleen huomiota riskeihin, jotka liittyvät myös asuntomarkkinoiden rakenteellisista piirteistä johtuvaan kotitalouksien suureen velkaantuneisuuteen. Talouden ja finanssisektorin häiriönsietokyky on parantunut. Asuntopula kuitenkin jatkuu ja asuntojen hinnat ovat keskipitkällä aikavälillä korkeita, minkä vuoksi kyseisen sektorin riskinsietokyky on vähäisempi.